Kirjallinen kysymys KK 838/2020 vp

Marko Kilpi kok ym.

Kirjallinen kysymys lastensuojelussa esiintyvistä vakavista ongelmista

Eduskunnan puhemiehelle

Koulukodeissa ja muissa huostaanotettujen lasten sijoituspaikoissa on ajauduttu nopeasti syvään, huolestuttavaan kriisiin. Merkittävin syy tähän on lastensuojelulain tila ja siitä tehdyt tulkinnat. Tämän vuoksi näissä paikoissa toimivalla henkilöstöllä ei ole mahdollisuuksia ja toimivaltaa asettaa huostaanotetuille lapsille rajoja eikä käytännössä sääntöjäkään, joita heidän tulisi noudattaa. Yksi merkittävimmistä epäkohdista on se, että liikkumisvapautta ei voi enää rajoittaa.

Tilanne on johtanut siihen, että monet ongelmat ovat koulukodeissa ja muissa sijoituspaikoissa räjähtäneet käsiin, on merkittävää päihdeongelmaa ja huomattavaa väkivaltaisuutta ja jatkuvia karkaamistilanteita. Pelkästään Helsingin poliisin tietoon tulee vuodessa noin 900 karkaamistapausta sijoituspaikoista. Kaiken muun lisäksi muun muassa opetuksen järjestäminen on muodostunut hyvin haasteelliseksi. Erilaisten päihteiden käyttö on lisääntynyt arviolta jopa 90 %.

Asiaa kuvaa hyvin yhden koulukodin syyskuulta oleva, pelkästään kolmen vuorokauden tilasto: kahdeksan positiivista huumausaineseulaa, neljä ambulanssikäyntiä, kuusi poliisin käyntikertaa, kaksi ohjaajiin kohdistunutta väkivaltatilannetta ja laitoksen ulkopuolella tapahtuneita rikoksia, joista vakavimpana ryöstö.

Työnteko ei ole enää turvallista näissä laitoksissa, eivätkä työntekijät pysty keskittymään normaaliin vaativan osaston hoidolliseen työhönsä, kun väkivallan uhka on vahvasti läsnä. Työntekijöiden sairauspoissaolot ovat lisääntyneet ja yksiköillä on vaikeuksia työvoiman rekrytoinnissa. Ongelma koskee kaikkia koulukoteja.

Perusongelmana on se, että ei ole työkaluja, joilla rajoja ja sääntöjä voidaan asettaa, ei voida puuttua liikkumiseen, ei edes pelaamiseen, vaikka rajoittamisiin olisi selvät, lapsen etua noudattavat syyt. Tämä on hyvin akuutti, vakava ongelma, joka pitää saada nopeasti kuntoon, jotta kaikkien ymmärtämä lastensuojelun henki toteutuisi.

Nämä lapset ja nuoret tarvitsevat rajoja ja huolenpitoa. Nyt kumpikaan ei toteudu. Ainoastaan yksilönvapaus ja itsemääräämisoikeus toteutuvat, ja se ei ole lastensuojelulainhengen mukaista. Se ei turvaa lasten ja nuorten kehitystä eikä kasvua. Lastensuojelulaki on ikävä esimerkki siitä, kuinka voimme maalata itsemme lainsäädännöllisesti nurkkaan, eikä se ole enää kenenkään etu. Vallilassa 16-vuotias koulukotikarkuri tappoi 20-vuotiaan nuorukaisen 31.10.2020. Sama 16-vuo-

Valmis
5.0

tias yritti tappaa ihmisen myös Tampereella saman kuukauden alussa ryöstön yhteydessä. Tässä asiassa on kyse nuorista ihmisistä, mutta kyse on myös ihmishengistä. Se on ymmärrettävä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

> *Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että koulukodeissa ja muissa huostaanotettujen lasten sijoituspaikoissa pystytään tarjoamaan lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä tukevaa huolenpitoa sekä takaamaan työntekijöille turvallinen työympäristö?*

Helsingissä 6.11.2020

Marko Kilpi kok
Sinuhe Wallinheimo kok